

אילנה אבישר, נורית דביר

אקדמאים הפונים להוראה – מה מניע אותם? מחקר משווה בין גברים לנשים

תקציר: הסבה מקצועית, הכרוכה בדרך כלל בהכשרה, הפכה לתופעה ששכיחותה עולה. מחקר זה בוחן את המניעים החברתיים, הכלכליים והאישיים-פנימיים לפנייה של סטודנטים אקדמאים להכשרה להוראה. מחקרים רבים עסקו בבחינת המניעים לפנייה ללימודי הוראה, אך מרביתם התמקדו בנשים צעירות שבחרו בלימודי הוראה לתואר ראשון. ייחודו של מחקר זה בכך שהוא מפנה זרקור גם לגברים הפונים ללימודי הוראה ומשווה את מניעיהם לאלה של נשים. כמו כן, המחקר בוחן אוכלוסייה של אקדמאים שעושים הסבה להוראה ונמצאים בתהליך הכשרה, שעד כה מיעטו לחקור את מניעיה. המחקר נערך במשך שלוש שנים (2006-2008) וכלל 163 נבדקים, מתוכם 37% גברים ו-63% נשים.

כלי המחקר היה שאלון אנונימי שכלל שני חלקים: הראשון בדק מניעים לפנייה ללימודי הוראה, והשני בחן את הרקע הדמוגרפי של הנבדקים.

נמצא כי אין הבדלים מובהקים בין גברים ונשים אקדמאים הפונים ללימודי הוראה ביחס למניעיהם, למעט מבחינת המניע של הגשמה הורית. בבחינת מדרג המניעים נמצא שבגברים ונשים פונים ללימודי הוראה בעיקר ממניעים חברתיים ופנימיים, היינו, מתחושת שליחות ורצון לתרום לפרט ולחברה ומהצורך שלהם לעסוק במקצוע המאפשר אוטונומיה, יוזמה ומימוש עצמי. ממצאי המחקר עשויים לשמש את מקבלי ההחלטות ביחס לגיוס סטודנטים ללימודי הוראה, ומומלץ להפנות את משאבי השיווק לאוכלוסיות של פעילים חברתיים שונים.

מילות מפתח: הסבת אקדמאים להוראה; מניעים לבחירת לימודים לקראת קריירה, מגדר והוראה.

רקע תיאורטי

בבחירת קריירה ובלימודים לקראתה, מבקש הפרט למצוא את ההתאמה האופטימלית בין יכולתו האישית והמקצועית ובין המציאות של עולם העבודה. החלטות אלה מתקבלות תוך בחינת מכלול של גורמים פסיכולוגיים, כלכליים, חברתיים ותרבותיים. הגורמים הפסיכולוגיים, האישיים-פנימיים, כוללים: נטיות, צרכים, התעניינות, שאיפות, גישות, דפוסי התייחסות לזולת, וכן גורמים כמו גיל, מין, מזג, אינטליגנציה, כישורים והשכלה.

הגורמים החברתיים כוללים את הדמויות המשפיעות בחיי האדם, ערכים נורמות, עמדות, השקפת עולם ותפיסות אודות מגדר, קריירה, משפחה, ועוד. הגורמים הכלכליים כוללים את אפשרויות הקליטה בעבודה, סטטוס ומיצוב חברתי שהיא מאפשרת, יוקרת המקצוע, ציפיות להכנסה ולאפשרויות קידום, יציבות וביטחון כלכלי, והמצב הסוציו-אקונומי של המשפחה

לקראת קריירה קשורה למקצוע עצמו: לאתגר שבו, ליצירתיות, להנאה, לתחושת המסוגלות העצמית ולאוטונומיה שהמקצוע מציע (Morgan, Isaac & Sansone, 2001).

למרות המשותף במניעים של גברים ונשים, הרי שלמגדר נודעת השפעה מרכזית על בחירת לימודים וקריירה (דנציגר ועדן, 2007). נמצא שגברים מונעים בעיקר מגורמים חיצוניים, כלכליים, כמו: צורך בביטחון כלכלי, בסטטוס חברתי, ברמת שכר המספקת רווחה כלכלית אינסטרומנטליים, כמו: התקדמות מקצועית, סמכותיות, אוטונומיה ועצמאות. נשים, לעומתם, מונעות מגורמים הקשורים לאפשרות של שילוב קריירה ומשפחה, לתנאי העסקה נוחים וגמישים; לאפשרות לביטוי עצמי, ליצירת יחסים בין-אישיים עם עמיתים ולאינטרסים חברתיים כמו עזרה לאחרים (Gati, Givon & Osipow, 1995; Morgan, Isaac, & Sansone, 2001).

ההבדלים במניעיהם של גברים ונשים משתקפים גם בהבחנה הקיימת בין 'קריירה גברית' ל'קריירה נשית'. קריירה גברית נתפסת כרצינית, תובענית, מקדמת ומתגמלת בשכר הולם. לעומתה, קריירה נשית נתפסת כפשרה, חלקית או מלאה, חסרת יציבות, ראויה לגמול נמוך יותר ולאפשרויות קידום מועטות מאלו של קריירה גברית. במצב זה הגברים נתפסים כבעלי כוח, ונשים – או שהן מתפשרות על מקצוע נשי, או שהן נדרשות להוכיח כישורים ומימונויות נרחבים (השכלה, מקצועיות, קשרים) על מנת לקבל משרות ניהול ועמדות בכירות ויוקרתיות (יזרעאלי, 1999).

יתרה מכך, במחקר מתברר שיש הבדלי מגדר לא רק בסגנון הקריירה, אלא גם בשאיפות התעסוקתיות של נשים. גם כאשר הן בוחרות בלימודים לקראת קריירה גברית הן מסתגלות במהלך לימודיהן לתפיסת המציאות החברתית ומשלימות עם המחיר המגדרי-משפחתי המצופה מהן (דנציגר ועדן, 2007; רחמן-מור ודנציגר, 2000). מחיר זה מתבטא גם בפנייתן של נשים רבות למקצועות "הצווארון הוורוד" כגון: חינוך, אחיות, עבודה סוציאלית ורפואה.

לאחרונה מסתמנים שינויים בבחירת לימודים וקריירה, המשקפים את הצורך של בני הזוג למצוא איזון בין שתי המסגרות: משפחה ועבודה. בתהליך הבחירה הם חווים את הדילמה כיצד להתנהל בזוגיות שמאפשרת לשני בני זוג בעלי שאיפות קרייריסטיות לממש את עצמם (כהן, 1997). מתוך כך עולה הצורך לשינוי גם בחלוקת התפקידים המסורתית בין גברים לנשים במשפחה, והגברים נדרשים לקחת תפקידים טיפוליים בביתם (גונט, 2007). מעורבות של אבות בטיפול בילדים מעורדת אותם לבטא חלקים אישיותיים הנתפסים כחברה כ'נשיים' כמו: תקשורתיות, פתיחות, אמפתיה, אכפתיות, רגשנות וכד' (ביז'אווי-פוגל, 1999; Connell, 1995).

שינויים מעין אלה בחיי המשפחה מחלחלים לעולם העבודה ומובילים להשתלבות של יותר גברים במקצועות נשיים (שחר, 2003; Romen & Anson, 2005). עם זאת, יש לסייג ולומר שתהליכי השתלבותם של גברים במקצועות נשיים הם מורכבים ואיטיים, וזאת בדומה לתהליכי השתלבותן של נשים במקצועות הנחשבים גבריים (Breen & Garcia-Penalosa, 2002).

למרות תהליכי השינוי בעולם העבודה והמשפחה, מרבית העוסקים בהוראה והלומדים הוראה הן נשים. תהליכי הפמיניזציה מכרסמים ביוקרתו של המקצוע, ובשנים האחרונות חלה ירידה גם בפניות של נשים להוראה. לפיכך, מתחזק הצורך לבחון את השאלה: מה בכל זאת מניע נשים וגברים אקדמאים לפנות להוראה?

במחקר שבדק את פנייתן של סטודנטיות להוראה, נמצאו חמש קטגוריות המניעות לבחירה בהוראה: ביטחון כלכלי-חברתי, מימוש עצמי בתחום המקצועי, קשר עם ילדים, ניצול ידע וניסיון קודמים, השפעה חינוכית על הדור הבא (קציר, שגיא, גילת, 2004). בדומה לכך, נמצא שגם פניית גברים ללימודי הוראה כקריירה שנייה נבעה מתחושת שליחות, אהבה לילדים וניסיון קודם מוצלח שהיה להם בעבודה עם ילדים (Decorse & Vogtle, 1997; Johnston, 1997; Montecinos & Nielse, 1997; Tigchelaar, Brouwer, & Korthagen, 2008).

מחקר זה בוחן תופעה ייחודית שבה גברים בוחרים ללמוד לקראת קריירה 'לא מסורתית' ומטרות המחקר הן להשוות בין המניעים לפנייה ללימודי הוראה של אקדמאים גברים, לעומת אלו של נשים, ולבחון את החשיבות שמייחסת כל קבוצה (גברים ונשים) לכל מניע. הבנת מניעיהם עשויה לסייע בעידוד אקדמאים נוספים לפנות ללימודי הוראה, ובכך למתן את הפמיניזציה בהוראה ובמקצועות אחרים.

השערות המחקר

1. יימצאו הבדלים בין גברים לנשים במניעים לפנייה להוראה.
2. יימצאו הבדלים בין הקבוצות ביחס למדרג המניעים:
 - ◆ גברים, בשונה מנשים, יבחרו בלימודי הוראה בעיקר בשל אידיאולוגיה ורצון לתרום לפרט ולחברה.
 - ◆ נשים תבחרנה בהוראה בעיקר בשל צורך במימוש הורות, וגם גברים אקדמאים ייחסו חשיבות רבה לשילוב בין קריירה ומשפחה.
 - ◆ יימצאו הבדלים בין גברים לנשים ביחס לסטטוס ולרווחה הכלכלית שהמקצוע מעניק, וגברים ייחסו חשיבות מועטה למניע זה.
 - ◆ גברים ונשים יפנו להוראה מתוך צורך באוטונומיה, ביוזמה ובאפשרות למימוש עצמי בקריירה והם ייחסו לו חשיבות מרובה.
 - ◆ הפנייה של גברים ונשים כאחד להוראה תהיה מתוך צורך באתגר אינטלקטואלי והתפתחות מקצועית.

שיטת המחקר

המדגם

במחקר נבדקו 163 סטודנטים להוראה, מתוכם 60 גברים (כ-37% מכלל המשתתפים) ו-103 נשים (כ-63% מכלל המשתתפים), כולם למדו במכללת סמינר הקיבוצים בשנים 2006-2008

במסלול הסבת אקדמאים להוראה. במסלול זה מהווים הגברים כ-15% מכלל הלומדים. ממוצע גיל המשתתפים הגברים הוא 34.8; $S.D=6.97$ ויש הבדל מובהק ($p<0.5$) בין גיל הגברים לגיל הנשים שממוצע גילן הוא 31.32 ($S.D=5.32$). 38% מכלל המשתתפים הם ריוקים, לעומת 59% נשואים; 42% מכלל המשתתפים הם הורים לילדים; לא נמצאו הבדלים בין גברים לנשים מבחינת מצבם המשפחתי.

הליך המחקר

הנתונים מבוססים על מחקר תלת-שנתי, שבמהלכו הועבר שאלון אנונימי לדיווח עצמי. הסטודנטים ענו על השאלון בכיתות הלימוד במשך כ-10 דקות ולא עלו שאלות מיוחדות במהלך מילוי השאלונים.

כלי המחקר

השאלון בנוי משני חלקים: החלק הראשון בוחן מניעים לפנייה ללימודי הוראה והחלק השני מברר רקע דמוגרפי של הנבדקים. החלק הראשון מתבסס על שאלון קודם (מרגלית, 1996), שהורחב ועובד מחדש (אבישר ודביר, 2006; אבישר ודביר, 2008). השאלון כולל 38 היגדים, בסולם ליקרט של חמש דרגות: מכלל לא (1) עד במידה רבה מאוד (5). בנייתו גורמים כפוי מסוג varimax נמצאו חמישה גורמים בעלי מהימנות גבוהה מאוד (ראה לוח 1) שסווגו לאחר מכן לשלוש קטגוריות:

1. קטגוריה חברתית: המניע 'תרומה לפרט ולחברה' נבחן באמצעות 10 פריטים, שהתייחסו לטיפול אישי בצעירים, סיוע לאחרים, הענקת חיבה ודאגה להתפתחותם, הנחלת ערכים ומסורת, חינוך לאזרחות טובה, תרומה לחברה הישראלית, פעילות כסוכני שינוי חברתי והשפעה על דור העתיד.
 2. קטגוריה כלכלית: המניע 'סטטוס ורווחה כלכלית' נבחן באמצעות 10 פריטים שהתייחסו למעמד חברתי, קידום בסולם החברתי, רווחה כלכלית, הערכה חברתית, התבססות כלכלית, משכורת טובה, אפשרויות העסקה שונות וקבלת תפקידים שונים.
 3. קטגוריה אישית-פנימית: המניע 'אוטונומיה, יוזמה ומימוש עצמי' כולל 7 פריטים שהתייחסו להתנסות בחידושים, עצמאות, פיתוח והובלת יוזמות, אפשרויות ללמוד ולהתפתח, מימוש כישורים ייחודיים, התמודדות עם אתגרים, מקוריות ויוזמה עצמית. קטגוריה זו כוללת גם מניע של 'הגשמה הורית' הכולל 6 פריטים כגון: מעורבות בחינוך הילדים הפרטיים והבנת עולמם, יום עבודה קצר וגמיש המאפשר זמן פנוי לביולוי עם המשפחה. המניע 'התפתחות אינטלקטואלית' כולל 5 פריטים המתייחסים להשתלמויות רבות, לימוד עצמי, המשך לימודים, הרחבת הידיעות בהישגי המדע ופעילות אינטלקטואלית מתמדת.
- החלק השני של השאלון בוחן את הרקע הדמוגרפי של המשתתפים: מין; גיל; מצב משפחתי; הורות.

לוח 1: פריטי השאלון ומהימנותם

מספרי פריטים	ערכי α	סה"כ פריטים	המניע	קטגוריה
27;33;6;35;9;4;12;17;21;13	.95	10	תרומה לפרט ולחברה	מניעים חברתיים
6;8;15;32;28;31;23;10;26;1	.91	10	סטטוס ורווחה כלכלית	מניעים כלכליים
7;19;29;25;24;30;3	.84	7	אוטונומיה, יוזמה ומימוש עצמי	מניעים אישיים
38;16;5;37;34;20	.88	6	הגשמה הורית	פנימיים
2;18;14;11;22	.80	5	התפתחות אינטלקטואלית	פנימיים

ממצאים

הבדלים בין גברים ונשים במניעים לפנייה ללימודי הוראה

כדי לברר האם יש הבדלים מובהקים בין גברים ונשים ביחס למניעים לפנייה ללימודי הוראה, נבדקו חמישה מניעים. מניע חברתי: 'תרומה לפרט ולחברה'; מניע כלכלי: 'סטטוס ורווחה כלכלית'; מניעים אישיים-פנימיים: אוטונומיה, יוזמה ומימוש עצמי; הגשמה הורית; התפתחות אינטלקטואלית. לשם כך נערך ניתוח רב-משתני חד-כיווני (MANOVA) של המניעים לפנייה ללימודי הוראה, והוא מלמד על כך שאין הבדל מובהק בעוצמת המניעים של גברים ונשים, למעט במניע של הגשמה הורית, שהיה עוצמתי יותר באופן מובהק בקרב נשים (לוח 2).

לוח 2. הבדלים בין גברים ונשים ביחס למניעים לבחירת לימודי הוראה

F(p)	נשים (N=103)		גברים (N=60)		המניע	הקטגוריה
	S.D	M	S.D	M		
.842	.84	3.91	.84	3.79	תרומה לפרט ולחברה	מניעים חברתיים
.381	.86	2.20	.78	2.28	סטטוס ורווחה כלכלית	מניעים כלכליים
.00	.89	3.58	.77	3.58	אוטונומיה, יוזמה ומימוש עצמי	מניעים אישיים
27.89*	.99	3.38	.97	2.53	הגשמה הורית	פנימיים
.953	.89	3.08	.98	2.94	התפתחות אינטלקטואלית	פנימיים

p<0.001*

מדרג המניעים לפנייה ללימודי הוראה – השוואה בין גברים ונשים

על מנת לברר האם יש הבדלים בחשיבות שגברים ונשים מייחסים לכל מניע, נערך ניתוח שונות של מדידות חוזרות (Repeated measures) לכל קבוצה בנפרד. נמצא כי הגברים מונעים בעיקר מהגורמים: 'תרומה לפרט ולחברה' ($M=3.79$), ו'אוטונומיה, יוזמה ומימוש עצמי' ($M=3.58$). בפער מובהק נמצא אחריהם המניע 'התפתחות אינטלקטואלית' ($M=2.94$), אחריו מדורג, בהפרש מובהק, המניע 'הגשמה הורית' ($M=2.53$), ולבסוף, מדורג בהבדל מובהק מכלל המניעים, 'סטטוס ורווחה כלכלית' ($M=2.28$).

בקרב הנשים נמצא מדרג שונה של עוצמת המניעים מזה של הגברים. המניע 'תרומה לפרט ולחברה' גבוה באופן מובהק ($M=3.912$) מכלל המניעים. אחריו, בפער מובהק, מדורגים המניעים: 'אוטונומיה, יוזמה ומימוש עצמי' ($M=3.58$) והמניע 'הגשמה הורית' ($M=3.38$). אחריהם, בהבדל מובהק, המניע 'התפתחות אינטלקטואלית' ($M=3.08$), ולבסוף, בהפרש מובהק, מדורג המניע הנמוך ביותר בעוצמתו גם בקרב נשים והוא 'סטטוס ורווחה כלכלית' ($M=2.20$).

דין ומסקנות

מחקר זה התחקה אחר מניעיהם של גברים ונשים אקדמאים לפנייתם ללימודי הוראה, ובחן את ההבדלים בין הקבוצות בעוצמת המניעים. נמצא שהמניע החשוב ביותר בקרב כלל המשתתפים הוא המניע החברתי: 'תרומה לפרט ולחברה'. מניע זה נמצא במדרג גבוה בכל קבוצה (נשים וגברים), אולם בקרב הגברים נמצא גם המניע 'אוטונומיה, יוזמה ומימוש עצמי' בעוצמה דומה. ניתן לומר שהפנייה של גברים ונשים אקדמאים ללימודי הוראה נובעת מתחושת שליחות ומצורך לחולל שינוי חברתי, וזאת בדומה לגברים שפנו להוראה כקריירה שנייה מתוך מניעים חברתיים כמו: תחושת שליחות חברתית, מחויבות אישית ותשוקה לחולל שינוי בחיי ילדים באמצעות החינוך (Decorse & Vogtle, 1997; Johnson, McKeown & McEwen, 1999; Montecinos & Nielse, 1997).

ממצאי המחקר מלמדים שלא רק אהבת ילדים מניעה את הגברים האקדמאים ללימודי הוראה, אלא הם מונעים מתפיסת שליחות חברתית רדיקלית, המבקשת להשפיע על החברה כולה ולחולל בה שינוי באמצעות החינוך. אפשר שתפיסה זו התפתחה והתעצמה במהלך חייהם המקצועיים וניסיון חייהם (Tigchelaar, Brouwe & Korthagen, 2008), במיוחד לאור העובדה שמרבית האקדמאים הפונים ללימודי הוראה עסקו בעבר במקצועות 'נושקי חינוך' ופנייתם אינה מתפרשת בעיניהם כ'מהפך' תעסוקתי (אבישר ודביר, 2003). מניעים של שליחות ורצון לתרום לפרט נמצאו מרכזיים גם בקרב גברים הבוחרים לעסוק במקצועות "נשיים" אחרים כגון: עבודה סוציאלית ובמקצועות סיוע ברפואה (Romem & Anson 2005; Morgan, Isaac & Sansone, 2001; Razumnikova, 2005).

מניעים נוספים שנמצאו במדרג גבוה בקרב נשים וגברים כאחד, היו הצורך ב'אוטונומיה, יוזמה ומימוש עצמי' וב'התפתחות אינטלקטואלית'. מבחינה זו דומים מניעיהם של משתתפי המחקר לאלה המחפשים לימודים לקראת קריירה כלשהי שיש בה עניין, אתגר, יצירתיות,

הנאה, תחושה של מסוגלות עצמית ושליטה על התוצאות (Morgan, Isaac & Sansone, 2001). יחד עם זאת, ממחקר אחר, שבחן מניעים של גברים ונשים הפונים ליעוץ לקראת קריירה ראשונה בישראל, נמצא שאוטונומיה ואתגרים בעבודה הינם מניעים מרכזיים יותר בקרב גברים ופחות בקרב נשים (Gati, Osipow, Givon, 1995).

המניע בעל העוצמה הנמוכה ביותר אצל הנשים והגברים היה המניע הכלכלי. הפנייה של גברים ללימודי הוראה אינה תואמת דפוסי בחירה בקרב גברים, המונעים בעיקר ממניעים כלכליים כמו: סטטוס, שכר, אפשרויות קידום בעבודה ורווחה כלכלית (Keith & McWilliams, 1999; Lameiras Fernandez, et al., 2006). נראה שמשותפי המחקר מודעים למעמד הירוד של מקצוע ההוראה ולשכר הנמוך של המורים, ולויתורים הכלכליים הכרוכים בפנייתם ללימודי הוראה. לכאורה, פנייתם ללימודי הוראה מעוררת תמיהות, שכן החברה של ימינו ניזונה ממסרים קפיטליסטיים, חומרניים. יחד עם זאת, מחקרים מלמדים שהפונים ללימודי הוראה חשים שעל אף המשכורת הנמוכה, ההוראה מעניקה להם ביטחון כלכלי כלשהו והם מעדיפים את השקט הנפשי על פני המתח הכלכלי ואי היציבות המאפיינת קריירות אחרות (קציר, שגיא, גילת, 2004; Simpson, 2005).

אשר למניע של 'הגשמה הורית' נמצא שהוא עוצמתי באופן מובהק יותר בקרב נשים בהשוואה לגברים. עם זאת, הוא אינו המניע החשוב ביותר לפניית נשים ללימודי הוראה, כפי שהיה מצופה. שהרי התפיסה הציבורית המקובלת קושרת פנייה להוראה עם הצורך של נשים לשלב בין קריירה ומשפחה, לעבוד במקצוע נוח המאפשר גמישות בשעות העבודה מחוץ לבית והתמסרות לגידול הילדים. לעומתן, הצורך ב'הגשמה הורית' היה נמוך בעוצמתו בקרב הגברים, אף כי לא נמצאו הבדלים מובהקים בין גברים לנשים במצבם המשפחתי: 59% מכלל המשתתפים נשואים ו-42% מהמשתתפים הם הורים לילדים.

ניתן היה לצפות שגם גברים הפונים ללימודי הוראה ימצאו בפנייתם ללימודי הוראה מענה לצורך בהגשמה הורית, וזאת לאור מחקרים המצביעים על תופעה שהולכת ומתרחבת המכונה 'רעב לאבהות' (כהן, 1997). הסבר לפער ניתן למצוא במודל ההון האנושי, לפיו החלוקה בין בני הזוג ביחס למשפחה וקריירה מתבססת על יעילות מרבית. בן הזוג שמשכורתו גבוהה יותר יתפתח בתחום הקריירה ואילו בן הזוג שמשכורתו נמוכה ויש לו יותר זמן פנוי יהיה אחראי על עבודות הבית וגידול הילדים (גונט, 2007). לפיכך, ניתן לומר שגברים הפונים ללימודי הוראה אינם מונעים מהצורך לטפל בילדיהם.

ניתן לסכם ולומר, שגברים פונים ללימודי הוראה ממניעים דומים לאלו של הנשים. עובדה זו מלמדת שפנייה ללימודי הוראה אינה תלויה רק במין המשתתפים, אלא במקצוע עצמו. הוראה, כך מתברר, היא קריירה הנותנת מענה לצרכים חברתיים ופנימיים של גברים ונשים כאחד ומתאימה לנטיותיהם האישיותיות ולאוריינטציה המגדרית שלהם, בלי קשר למינם.

שכן מתברר, שגברים הפונים ללימודי הוראה הם בעלי אוריינטציה מגדרית נשית וגברית כאחד, ולכן אינם בוחרים במקצוע גברי-מסורתי, בעוד שגברים בעלי אוריינטציה מגדרית גברית, כמו אלה הלומדים מחשבים, יבחרו ללמוד למקצוע גברי מסורתי (אבישר ודביר, 2008; Lameiras Fernandez, et al. 2006).

זאת ועוד, המחקר מלמד על כך שהפנייה ללימודי הוראה בקרב אקדמאים – נשים וגברים כאחד, מונעת בעיקר מהרצון לתרום ומתחושה של שליחות חברתית. ממצאים אלה עשויים לשמש את מקבלי ההחלטות בקשר לגיוס סטודנטים ללימודי הוראה ולהפנות את משאבי השיווק לקבוצות ייעודיות כמו: מדריכי תנועות נוער, פעילים בארגונים חברתיים, ואלה העוסקים בחינוך הבלתי פורמלי.

מקורות

- אבישר, א' ודביר, נ' (2003). הסבת אקדמאים: מניעים להתרחבות, מאפיינים ומגמות, **החינוך וסביבו**, כ"ה, 21-33.
- אבישר, א' ודביר, נ' (2006). גברים אקדמאים הפונים להוראה, **דו"ח מחקר פנימי**, מכללת סמינר הקיבוצים.
- אבישר, א' דביר, נ' (2008). קריירה משפחה ומגדר – מחקר משווה בין גברים ונשים הפונים להוראה ולמחשבים, **דו"ח מחקר**, מכון מופ"ת.
- ביז'אווי-פוגל, ס' (1999). משפחות בישראל בין משפחתיות לפוסט מודרניות בתוך: ד' יזרעאלי, א' פרידמן, ה' דהאן-כלב, ח' הרצוג, מ' חסן, ח' נווה, ס' ביז'אווי-פוגל, **מין מגדר ופוליטיקה**, קר אדום, הקיבוץ המאוחד, עמ' 107-216.
- גונט, ר' (2007). אבא בבית? הגורמים הקובעים מעורבות רבות בטיפול בילדים. **מגמות**, מ"ה (1), 103-120.
- דנציגר, נ' ועדן, י' (2007). שאיפות תעסוקה והעדפות סגנון קריירה של סטודנטים וסטודנטיות לחשבונאות: הבדלי מגדר ושנת לימודים, **מגמות**, מ"ה (1), 145-169.
- יזרעאלי, ד' (1999). המיגדר בעולם העבודה. בתוך: ד' יזרעאלי, א' פרידמן, ה' דהאן-כלב, ס' פוגל-ביז'אווי, (עור.) **מין מיגדר ופוליטיקה**, ת"א: הקיבוץ המאוחד. עמ' 167-216.
- כהן, ר' (1997). משפחה לעניין: חינוך מבוגרים, תיאוריה ומעשה בתוך: ר' ולר, ר' כהן, (עורכות). **משפחה דעת**, **מבט עכשווי על המשפחה**, ירושלים: משרד החינוך והתרבות, 3-18.
- מרגלית, ע' (1996). המניעים לבחירת מקצוע ההוראה אצל תלמידות במוסדות להכשרת מורים בראייה השוואתית חרדיות מול חילוניות. **עבודה למוסמך**. אוניברסיטת חיפה.
- קציר, י' שגיא, ר' וגילת, י' (2004). בחירה במקצוע הוראה: טיפוסים של מקבלי החלטות והקשר שלהם לעמדות כלפי ההוראה. **דפים**, 38, עמ' 10-29.
- רחמן-מור, ד' ודנציגר, נ' (2000). הבדלי מגדר בתחילת הקריירה המקצועית של בוגרי מנהל עסקים, **מגמות**, מ (2), 262-279.
- שחר, ר' (2003). אפיוני גברים שבהרו במקצועות "נשיים" – הסיבות לבחירה והשפעתן על שביעות רצונם. **החינוך וסביבו**, כ"ה, עמ' 231-258.

Breen, R. & Garcia-Peñalosa, C. (2002). "Bayesian Learning and Gender Segregation", **Journal of Labor Economics**, 20, pp. 899-917.

Connell, R. W. (1995). **Masculinities**, Cambridge: Polity Press.

DeCorse, C. J. B. & Vogtle, S. P. (1997). "In a Complex Voice: The Contradictions of Male Elementary Teachers' Career Choice and Professional Identity", **Journal of Teacher Education**, 48(1), pp. 37-46.

Gati, I. Givon, M. & Osipow, S. H. (1995). "Gender Differences in Career Decision Making: The Content and Structure of Preferences", **Journal of Counseling Psychology**, 42(2), pp. 204-216.

Johnson, J. McKeown, E. & McEwen, A. (1999). "Choosing Primary Teaching as a Career: The Perspective of Males and Females in Training", **Journal of Education For Teaching**, 25(1),

pp. 55-64.

- Keith, K. & McWilliams, A. (1999). "The Return to Mobility and Job Search by Gender.", **Industrial and Labor Relations Review**, 52, pp. 460-476.
- Lameiras Fernandez, M. Rodriguez Castro, Y. Calado Otreo, M. Foltz, M. L. Gonzalez & Lorenzo, M. (2006). "Sexism, Vocational Goals, and Motivation as Predictors of Men's and Women's Career Choice", **Sex Roles**, 55, pp. 267-172.
- Montecinos, C. & Nielse, L. E. (1997). "Gender and Cohort Differences in University Students' Decisions to Become Elementary Teacher Education Majors", **Journal of Teacher Education**, 48 (1), pp. 47-54.
- Morgan, C. Isaac, J. D. & Sansone, C. (2001). "The Role of Interest in Understanding the Career Choices of Female and Male College Students", **Sex Roles: A Journal of Research**, 3, pp. 295-316.
- Razumnikova, O. M. (2005).The Interaction Between Gender Stereotypes and Life Values as Factor in the Choice of Profession, **Russian Education and Society**, 47, pp. 21-33.
- Romen, P. & Anson, O. (2005). "Israeli Men in Nursing: Social and Personal Motives", **Journal of Nursing Management**, 13, pp. 173-178.
- Simpson, R. (2005). "Men in Non-traditional Occupations: Career Entry, Career Orientation and Experience of Role Strain", **Gender, Work & Organization**, 12 (4), pp. 363-380.
- Tigchelaar, A. Brouwer, N. & Korthagen, F. (2008). "Crossing Horizons: Continuity and Change During Second -Career Teachers' Entry Into Teaching", **Teaching and Teacher Education**, 24, pp. 1530-1550.

e-mail: Ilana_avi@smkb.ac.il
Nurit_dvi@smkb.ac.il